

АЛЕКСАНДРА ПЕТРУШЕВСКА
13КМ ОД ЦЕНТАРОТ

23 ЈАНУАРИ - 15 ФЕВРУАРИ 2007

Aleksandra Petrushevska
13km from the center

23 January - 15 February 2007

НАЦИОНАЛНА ГАЛЕРИЈА НА МАКЕДОНИЈА - МУЛТИМЕДИЈАЛЕН ЦЕНТАР МАЛА СТАНИЦА, СКОПЈЕ
National Gallery of Macedonia - Multimedia center Mala stanica, Skopje

210cm x 160cm, масло на платно, 2007
210cm x 160cm, oil on canvas, 2007

200cm x 165cm, МАСЛО НА ПЛАТНО, 2006

200cm x 165cm, oil on canvas, 2006

210cm x 160cm, масло на платно, 2007
210cm x 160cm, oil on canvas, 2007

210cm x 160cm, МАСЛО НА ПЛАТНО, 2007
210cm x 160cm, oil on canvas, 2007

200cm x 165cm, масло на платно, 2006
200cm x 165cm, oil on canvas, 2006

АРАЧИНОВО 2001

220cm x 175cm, МАСЛО НА ПЛАТНО, 2005
220cm x 175cm, oil on canvas, 2005

210cm x 160cm, МАСЛО НА ПЛАТНО, 2007
210cm x 160cm, oil on canvas, 2007

ОК : АРАЧИНОВО 2001

ПРВАТА САМОСТОЈНА ИЗЛОЖБА НА АЛЕКСАНДРА ПЕТРУШЕВСКА ЈА ТРЕТИРА ВОЈНАТА, ОДНОСНО ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД НЕА ~СОСТОЈБА ЧЕСТОПАТИ ЗАБЕЛЕЖУВАНА НИЗ ИСТОРИЈАТА НА УМЕТНОСТА. ПРЕКУ НАЈРАЗЛИЧНИ ПРИМЕРИ, ВОЈНИТЕ ВО УМЕТНИЧКОТО ТВОРЕШТВО СЕ ПРЕТСТАВЕНИ КАКО НЕИЗБЕЖЕН ДЕЛ ОД ИСТОРИЈАТА КОИШТО САМО ЈА МЕНУВААТ СВОЈАТА ГЕОГРАФСКА МЕСТОПОЛОЖБА. ОД ГРЧКИТЕ ВАЗИ СО ПРИКАЗИ НА ИСПРАЌАЊА НА ВОЈНИЦИ ВО БИТКА, ПА СЕ ДО НАЈМАСОВНИТЕ ВОЈУВАЊА ВО 20. ВЕК, СЕ СОЗАДАЕНИ ДЕЛА КОИ СЛУЖАТ КАКО СИМБОЛ НА ВОЈНАТА - ПИКАСОВАТА “ГЕРНИКА”, СЛИКИТЕ И ЦРТЕЖИТЕ НА ГЕОРГ ГРОС И МАКС БЕКМАН - КОИ КАЈ РАЗЛИЧНИ АВТОРИ, СО РАЗЛИЧЕН СЕНЗИБИЛИТЕТ, ЈА КАНАЛИЗИРААТ ПОТРЕБАТА ЗА ИЗРАЗУВАЊЕ НА ПОЛИТИЧКИ СТАВ. ОД ПОЧЕТОКОТ НА НОВИОТ МИЛЕНИУМ, ТЕРОРИСТИЧКИТЕ НАПАДИ, КОИ КУЛМИНИРААТ СО ОНИЕ ВО САД ОД 2001 ГОДИНА, ГО МЕНУВААТ НАЧИНОТ НА ВОЈУВАЊЕ, НО И ВЕЌЕ ЗАСТАРЕНИОТ СИСТЕМ НА ОДБРАНА. ТЕРОРИСТИЧКИТЕ АКЦИИ СЕ СЛУЧУВААТ НАСЕКАДЕ НИЗ СВЕТОТ. ГЛАВНИ ЦЕЛИ СЕ УРБАННИТЕ ЈАДРА И ЦИВИЛИТЕ КОИ КЕ СЕ ЗАТЕКНАТ НА МЕСТОТО НА НАСТАНОТ.

ЦИКЛУСОТ НАСЛОВЕН *АРАЧИНОВО 2001*, ЗАПОЧНАТ ВО 2005 ГОДИНА, Е ДИРЕКТНО ИНСПИРИРАН ОД ТЕРОРИСТИЧКИОТ АКТ ОД 2001. ГОДИНА ВО ИСТОИМЕНОТО СКОПСКО СЕЛО. ОВОЈ НАСТАН, ПО КОЈШТО СЛЕДЕА ГОЛЕМИ ПОЛИТИЧКИ ПРОМЕНИ, ПРЕДИЗВИКА И СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ НА ИНДИВИДУАЛНО НИВО. ДЕЛ ОД ТАМОШНОТО НАСЕЛЕНИЕ СЕ ЗДОБИ СО ЕПИТЕТОТ *РАСЕЛЕНО ЛИЦЕ*. СОСТОЈБАТА НА РАСЕЛЕНО ЛИЦЕ ВО СОПСТВЕНИОТ ГРАД ДОВЕДУВА ДО ГОЛЕМИ ПРОМЕНИ ВО АВТОПЕРЦЕПЦИЈАТА, НО И ВО ДОЖИВУВАЊЕТО НА ОПШТЕСТВОТО И ДРЖАВНИТЕ СТРУКТУРИ. ОВОЈ ЦИКЛУС Е РЕАЛНО ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ЕДНА СОСТОЈБА ПРЕДИЗВИКАНА ОД КОНКРЕТЕН НАСТАН, КОЈАШТО ВО ЖИВОТОТ НА ПЕТРУШЕВСКА ПРЕДИЗВИКУВА ДЛАБОКИ ПРОМЕНИ. ПРЕСВРТОТ ВО РЕАЛНИОТ ЖИВОТ НЕМИНОВНО СЕ МАНИФЕСТИРА ВО ТВОРЕШТВОТО И ВО РАЗВОЈНИОТ ПАТ НА ЕДЕН АВТОР.

КОНЦЕПТОТ ЗА ОВАА ИЗЛОЖБА ЗАПОЧИНУВА КАКО ПРОЦЕС НА СЕБЕИСТРАЖУВАЊЕ, СООЧУВАЊЕ И ПРИЛАГОДУВАЊЕ НА НОВОНАСТАНАТА СОСТОЈБА. СЕКОЈДНЕВНОТО ОПКРУЖУВАЊЕ, СИЛНИТЕ ЕМОЦИИ И РЕВОЛТОТ СЕ ПРИЧИНИ ЗА АНГАЖИРАН ПРИСТАП КОЈШТО СЕ КАРАКТЕРИЗИРА СО ЕДНА ИДЕЈА: ПРОГОВОРИ ГЛАСНО, НЕ ПРЕМОЛЧУВАЈ!

Минувајќи низ сликите со урнатини, панорамски се поставува еден минат живот којшто е урнат, но и борбата со која се создал друг којшто е во развој. Оваа изложба е обид да се погледнат сопствените спомени низ објективот на фотоапаратот. Интересот за оваа тема прераснува во творечка фаза која со оваа изложба ја достигнува својата зрелост.

Симболиката на урнатините се прволекува низ сите слики, но без запагање во нарративност и патетика. Оваа симболика е одбрана со цел да се даде објективен приказ на една фактичка состојба, да се прикажат остатоците од домот достоинствено и со извесна дистанца. Преку урнатините се прикажува мокта на човекот да гради и урива - јасна асоцијација за последиците од војната. Тие го претставуваат вредносниот систем на едно општество кое се затекнало во војна. Остатоците се претставуваат одделно, во 12 дела. Навидум хиперреалистичкиот пристап со фотографска предлошка е модифициран со интервенции со боја, којшто е секогаш поинтензивна од оригиналот и го разведрува кадарот, а небото е необично сино и преполно со надеж и свежина. Со менувањето на перспективата се менува и изгледот на прикажаниот објект којшто понекогаш добива апстрактни белези. Фрагментите скlopени заедно ги отсликуваат контурите на загубениот дом, а кадрите, исликани од различни агли во состојбата во којшто се најдени, се уште доловуваат извесна динамика, но динамика на регрес, неминовно распаѓање од ден во ден.

Две дела се издвојуваат од целиот циклус. Знакот **OK** испишан на овие дела како графит е само сведок за тоа како неинволвираните во оваа приказна ја перципираат загубата. Тоа е знак со кој се потврдува правото на имот, испишано со спреј, но во случајов го изразува погледот на трето лице којшто одобрува или оспорува нечие право врз нешто. Авторката, која во сите претходни дела активно го истражува својот поглед на нештата, тука ја менува улогата во интензивен набљудувач на тугите интервенции врз остатоците. Започнати првенствено од потребата да се проговори, овие дела завршуваат како комплетен циклус којшто ги отсликува последиците од војната. Авторката се одлучува за ангажиран пристап со желба сето ова да не се повтори.

ЕЛЕНА ВЕЛЈАНОВСКА

АЛЕКСАНДРА ПЕТРУШЕВСКА (1981, Скопје) дипломирала на ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ во Скопје (2005), во класата на Проф. Јован Шумковски.

Досега има учествувањо на повеќе групни изложби, меѓу кои *Real presence*,

во Музејот за применети уметности, Белград (2005),

7-то Биенале на младите уметници, Музеј на современа уметност, Скопје (2005),

како и интернационалниот проект *Lost Highway Expedition iniciran* од Марјетица Потрч

и Кјонг Парк, а во реализација на *press to exit project space*, Скопје (2006).

Истата година таа беше номинирана за Годишната награда за млад ликовен уметник - ДЕНЕС.

Aleksandra Petrusevska (1981, Skopje) graduated at the Faculty of Fine Arts
in Skopje (2005), in the class of Prof. Jovan Sumkovski.

Her recent exhibitions include *Real presence*, Museum of Applied Arts, Belgrade (2005),

the 7th biennial of young artists, Museum of contemporary Art, Skopje (2005),

and the *Lost Highway Expedition*, an international project

initiated by Marjetica Potrc and Kyong Park,

organized in Skopje by *press to exit project space*.

In 2006, was nominated for the Young Visual Artists Annual Award DENES.

OK : Aracinovo 2001

Aleksandra Petrushevska's first solo exhibition deals with war, and its consequences, oftentimes recorded throughout art history. In a variety of examples, wars are represented as an inevitable part of history that merely changes its geographic positioning. From the Greek vases with renderings of warriors going off to war, to the large-scale 20th-century wars, we encounter pieces serving as symbols of war Picasso's *Guernica*, the paintings and drawings of George Grosz and Max Beckmann which in different authors, with different sensibility, channel the need for expressing a political stance. As of the beginning of the new millennium, terrorist attacks, climaxing with the 2001 USA attacks, have changed the modes of warfare, as well as the apparently outdated defense systems. Terrorist attacks occur around the world. Their main targets are urban centers and citizens found on the scene.

The Aracinovo 2001 series, initiated in 2005, is inspired by the 2001 terrorist attacks in that Skopje village. This event, followed by huge political changes, also left significant individual marks. Part of the local population became refugees. The state of being a refugee in one's own town leads to changes in auto-perception, as well as the perception of state and society in general. This cycle is a realistic representation of a condition caused by a specific event, which in turn causes great changes in the artist's life. Changes in real life inevitably manifest themselves in the work and development of an author.

The concept of the exhibition begins as a process of self-exploration, confronting and adapting to the new state of being. Everyday surroundings, strong feelings and revolt are reasons for an engaged approach, characterized by one idea: speak up, do not stay silent!

Passing through the images of ruins, we get a panoramic view of a past life which is ruined, as well as the struggle to create a new one, which is evolving. The show is an attempt to see one's own memories through someone else's eyes, through the eye of a camera. The interest for the subject matter develops into an artistic phase, which reaches maturity with this exhibition.

The symbolism of ruins is present in all paintings, but without falling into narratives or pathos. This symbol is chosen in order to objectively represent an actual state, to represent the remains of a home with dignity and certain distance. The ruins objectify the power of man to both build and destroy clear associations to the consequences of war. They represent the system of values of a society in war.

The remains are rendered separately, in 12 pieces. The seemingly hyper-realistic approach with a photographic note is modified by paint interventions, always more intense than the original, thus brightening the view, while the sky is unusually blue and filled with freshness and hope. By changing the point of view, the appearance of the object rendered is changed as well, to the point of seeming abstract at times. The fragments put together represent the contours of the lost home, and the stills, painted from different angles in the state they were found, do bring about certain dynamics, but the dynamics of digression, of inevitable decay.

Two pieces stand out in the cycle. The **OK** written on these pieces as a graffiti merely witnesses the way uninvolved parties perceive loss. It is a mark, spray-painted, that establishes the right to ownership, but in this case, it expresses the view of a third party that either supports or contests somebody's right over something. The author, who in all previous works actively explores her own personal view on things, here takes on the role of an intensive observer of the others interventions of the ruins.

Initiated merely out of the need to speak out, these pieces end up being a complete cycle representing the consequences of war. The author takes on an engaged approach, with the desire not to see any of this happening ever again.

Elena Veljanovska

ЕЛЕНА ВЕЛЈАНОВСКА (1979, Скопје) ДИПЛОМИРАЛА НА ФАКУЛЕТЕТО ЗА ИСТОРИЈА НА УМЕТНОСТ И АРХЕОЛОГИЈА ВО СКОПЈЕ (2006). ДОСЕГА ИМА ОРГАНИЗИРАНО И КУРИРАНО ПОВЕЌЕ ИЗЛОЖБИ ВО МАКЕДОНИЈА И СТРАНСТВО. А ИСТО ТАКА ИМА ОСТВАРЕНО ПРЕДАВАЊА И ПРЕЗЕНТАЦИИ НА ТЕМИ БЛИСКИ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНИЧКА СЦЕНА ВО ЗЕМЈАТА.

Elena Veljanovska (1979, Skopje) is a graduate of the Faculty of Art history and archaeology in Skopje (2006). She has curated exhibitions in Macedonia and abroad, as well as given lectures and presentations on topics related to the contemporary art scene in the country.

ОРГАНИЗАЦИЈА: НАЦИОНАЛНА ГАЛЕРИЈА НА МАКЕДОНИЈА - МУЛТИМЕДИЈАЛЕН ЦЕНТАР МАЛА СТАНИЦА, СКОПЈЕ

ТЕКСТ: ЕЛЕНА ВЕЛЈАНОВСКА

ПРЕВОД: КАЛИНА ЈАНЕВА

ДИЗАЈН: ВЕЛИМИР ЖЕРНОВСКИ И ГОРГИ ПЕТРУШЕВСКИ

ФОТОГРАФИЈА: ВЛАДИМИР СЕКУЛОВСКИ

ПЕЧАТ: Пропоинт, Скопје

ТИРАЖ: 800 ПРИМЕРОЦИ

Organization: National Gallery of Macedonia
Multimedia center Mala stanica, Skopje
Text: Elena Veljanovska

Translation: Kalina Janeva

Design: Velimir Zernovski
& Gorgi Petrushevski

Photography: Vladimir Sekulovski

Print: Propoint, Skopje

Copies: 800

БЛАГОДАРНОСТ ДО: ЕЛЕНА, ГОГО, КАЛИНА, ВЕЛИМИР, ВЛАДО ДИМОСКИ, ЈАНЕ ЧАЛОВСКИ, ХРИСТИНА ИВАНОСКА,
ЉУПЧО МАЛЕНКО, ПИВАРА СКОПЈЕ

Thanks to: Elena, Gogo, Kalina, Velimir, Vlado Dimoski, Jane Calovski,
Hristina Ivanoska, Ljupco Malenko, Pivara Skopje

ПОДАРЖАНО ОД / Suported by

Министерство за култура на Република Македонија

